

K civilní odpovědnosti za úraz způsobený při jachtařských závodech

Jachtařské závody, obdobně jako jiné sportovní aktivity, jsou činností společenskou a společensky prospěšnou, jejíž provozování je nicméně neoddelitelně spojeno se zvýšeným rizikem vzniku majetkové škody či újmy na zdraví.

Přípustnost právní odpovědnosti za sportovní úrazy

Případnému vzniku škody je při jachtařských závodech předcházeno jednak povinností každé lodi dodržovat sportovní pravidla zveřejněná Českým svazem jachtingu, případně zásady Fair Play, a zároveň prevenční povinností dle ust. § 2900 zák. č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, dle kterého je každý povinen počínat si při svém konání tak, aby nedošlo k nedůvodně újmě na svobodě, životě, zdraví nebo na vlastnictví jiného.

Každý závodník si tak musí být vědom, že určitým sportovním výkonem nebo základem může nejen porušit sportovní pravidlo a nést za tento úkon mimo právní odpovědnost například v podobě disciplinárního trestu, ale že zároveň může porušit svou právní povinnost a vyvolat tím tak právní odpovědnost. Povědomí závodníka o potenciální právní sankci by však nemělo vyústit v obavu závodníka z právních následků za jakékoli blíž neurčené jednání uskutečněné v zápalu hry, a vést tak ve svém důsledku ke změně povahy daného sportu jako takového (zejm. v případě sportů kontaktních) nebo ke ztrátě

jeho smyslu či přinejmenším atraktivity (zejm. v případě sportů úpolových).

Povinné pojištění při jachtařských závodech

V souvislosti s účastí na jachtařském závodě platné znění Soutěžního řádu Českého svazu jachtingu případný vznik škody a odpovědnosti za ní předpokládá, a proto každé lodi, která se chce závodě účastnit, ukládá povinnost mít uzavřené pojištění odpovědnosti za škodu s pojistnou částkou minimálně ve výši 9 milionů korun českých. Povinnost mít uzavřené pojištění je v případě tohoto sportu mimo jiné důvodem, proč se eventuální spory z odpovědnostních vztahů zpravidla neobjevují před obecnými soudy, neboť jsou v drtivé většině případů řešeny poskytnutím pojistného plnění ze strany pojišťovny na základě závěru Protestní komise nebo jí nadřízeného orgánu.

Nicméně, ocitne-li se již spor vyplývající z odpovědnostního vztahu před obecným soudem, vyvstává mimo jiné otázka, zda je porušení sportovního pravidla předpokladem pro určení, že v daném případě došlo k porušení zákonné prevenční povinnosti, a zároveň jaký význam má pro řízení vedené před obecným soudem závěr disciplinárního nebo jemu obdobného orgánu, že k porušení konkrétního sportovního pravidla tím kterým závodníkem došlo, či nikoli.

Porušení sportovních pravidel jako prevenční povinnosti dle Nejvyššího soudu ČR

Nejvyšší soud ČR ve svém rozsudku ze dne 20. 5. 2015, sp. zn. 25 Cdo 493/2015, uveřejněným pod R 106/2015, hodnotil, zda jednání sportovce, v jehož důsledku došlo k újmě na zdraví, bylo chováním v rozporu s ustanovením upravujícím zákonnou prevenční povinnost, či nikoli. Dovolací soud v této souvislosti zdůraznil, že je třeba zohlednit samotný charakter předmětného sportu, jeho dynamiku a vzájemný kontakt sportovců při něm. Zároveň dovolací soud dodal, že každý, kdo se předmětného sportu účastní, musí určitou, v daném druhu sportu obvyklou míru rizika, vědomě akceptovat. Pokud tedy došlo ke zranění sportovce, bylo namístě posoudit nejen, zda druhým sportovcem provedený herní zákrok byl v souladu s předepsanými pravidly hry, ale též za jakých okolností k němu došlo a zda jeho negativní následek byl pro daný okamžik nevyhnutelný v důsledku nastalé herní situace.

Závěr Nejvyššího soudu je takový, že nikoli každé porušení sportovních pravidel je bez dalšího porušením zákonné prevenční povinnosti a že toto porušení pravidel musí mít určitou vyšší intenzitu, tedy musí podstatným způsobem vybočovat z běžného sportovního chování. Tento závěr je dle dovolacího soudu promítnutím zásady, kdy každý je povinen zachovávat (jen) takový stupeň bedlivosti, který lze po něm vzhledem ke konkrétní situaci rozumně požadovat. Excesem je tedy takové jednání, které zjevně vybočuje z běžného způsobu hry, „nemá s hrou nic společného“.

Přestože Nejvyšší soud výše uvedeným rozsudkem formuloval mimo jiné jasný závěr, že porušení pravidel musí mít určitou vyšší intenzitu, resp. musí podstatným způsobem vybočovat z běžného způsobu hry, aby jím došlo k porušení zákonné prevenční povinnosti, je nutné zdůraznit, že tak Nejvyšší soud učinil ve vztahu ke zranění způsobenému tzv. skluzem při fotbalovém utkání, tedy v souvislosti s kontaktním sportem, v rámci něhož dochází k porušení pravidel hry mnohokrát za utkání.

Výše uvedené právní závěry Nejvyššího soudu mohou být nicméně uplatněny, zejména s ohledem na odůvodnění jmenovaného rozsudku, i zcela odlišně,^[1] a to zejména v případech řízení před obecnými soudy, kdy bude předmětem sporu nárok na náhradu škody vzniklé při nekontaktním sportu.

Porušení sportovního pravidla při nekontaktních sportech

Pokud by optikou výše uvedeného rozsudku byl hodnocen nárok na náhradu škody vzniklé v souvislosti s kontaktem lodí při jachtařském závodě na bójce, musel by soud vzít zejména v potaz nekontaktní charakter této sportovní činnosti.

Míra rizika, kterou závodník na sebe účastí v závodě přebírá je oproti zmíněnému fotbalovému utkání odlišná, neboť pokud ke kontaktu v rámci tohoto sportu dochází, jedná se zpravidla o kontakt trupů lodí, byť často se značnými majetkovými následky. Kolize, při níž dojde ke kontaktu lodě nebo její takeláže s posádkou jiné lodě, je výjimečnou záležitostí, a dojde-li k takovému kontaktu, jedná se v případě jachtingu o mimořádný exces, tedy zjevné vybočení z běžného způsobu provedení sportovního výkonu.^[2]

Dalším důležitým specifickým jachtařských závodů je použití lodí s vysokou hmotností, kdy je jejich dynamika spojena s velkou setrvačností pohybu a omezenými možnostmi manévrování. Jachtařské závody se proto pořádají na vodní ploše velké rozlohy, čímž je mimo jiné fakticky ztížena funkce rozhodčího, nezávislé osoby, která by měla být bezprostředním svědkem, zda v daném případě k porušení sportovního pravidla došlo, či nikoli. Posuzuje-li rozhodčí ko-

mise až zpětně a zprostředkovavě, zda byl kontakt mezi loděmi porušením sportovního pravidla a který závodník jej porušil, je takový závěr rozhodčí komise snadno vratitelný. Ačkoli je závěr disciplinárního řízení, resp. rozhodnutí protestní komise o protestu některého závodníka, klíčovou okolností, ke které by soud vzhledem k nedostatku odborných znalostí měl přihlídnout, jejím závěrem není soud vázán.

Samostatnou kapitolou je v případě soudního řízení před obecnými soudy otázka dokazování, a to zejména s ohledem na neopakovatelnost vnějších podmínek, za nichž ke kontaktu mezi loděmi došlo.

Závěr

Závěr v článku zmíněného rozsudku Nejvyššího soudu, že porušení sportovních pravidel musí dosáhnout určité vyšší intenzity, aby jej bylo možné považovat za porušení zákonné prevenční povinnosti, je značně ovlivněn charakterem kontaktního sportu, z jehož skutkového stavu vychází.

Ačkoli odůvodnění tohoto rozsudku by bylo použitelné i pro nároky vyplývající z nekontaktních sportů, lze předpokládat, že i když je porušení ochranného sportovního pravidla v nekontaktním sportu již samo o sobě výjimečné, bude optikou závěru rozsudku Nejvyššího soudu podrobeno dalšímu hodnocení ze strany soudců obecných soudů, obdobně jako nijak zvlášť výjimečné porušení sportovního pravidla při fotbalu. ●

JUDr. Jiří Hartmann, partner a advokát
Mgr. Tomáš Klabouch, advokátní koncipient
Advokátní kancelář Hartmann, Jelínek, Fraňa a partneři s.r.o.*

Poznámky:

- [1] Srov. Králík, Michal. K civilní odpovědnosti sportovců za sportovní úrazy. Komentovaná judikatura. Bulletin advokacie, roč. 2016, č. 5, s. 39.
- [2] Srov. Rozsudek Vrchního zemského soudu v Hamm ze dne 16. ledna 1990, sp. zn. 7 U 110/89 BiSchi, publikovaný ve sbírce pod NJW-RR 1990, 925.“